3

In anniuersario die

LEONIS X.
PONT. MAX.
ALMAE VRBIS
Gymnasij restitutoris:

LAVDATIO

IACOBI ALBANI GIBBESII,
BRIT. MED. D.

Rhetoricorum publici interpretis:

DICTA
IN SACELLO EIVSDEM GYMNASII,

IX. Kalend. Mart. cIɔ. Iɔc. LIX.

Inter honorarias optimi Parentis exequias.

Bibl: Soc: Soc:

COMES IVSTI-



TIAE CANDOR.

Coll: Rom: Soc: Jesu

ROMAE;
Ex Typographiâ Iacobi Dragondelli, M.DC.LIX.

SVPERIORVM PERMISSV.

Imprimatur, Si videbitur Reuer: Patr. Mag. Sac. Pal: Apost.

M. A. Oddus Vicesg.

Imprimatur,

Fr. Raimundus Capisuccus Sac. Palat. Apostolici Magist. Ord. Præd.

EMINENTISSIMO PRINCIPI,

BERNARDINO CARD. SPADAE,

EPISCOPO PRAENESTINO &c.

DOMINO SVO CLEMENTISSIMO,

omnium honestarum Artium exemplo, ac præsidio singulari.



IAC. ALB. GIBBESIVS, MED. DOCT.

S. P. D.



VIBIVM ingenuæ quendam stirpis (vt de Publicio taceam, itidèm simillimo, nè Homerici Glauci merear notam, qui ab æreis aurea minimè discernebat) Magno Pompeio fuisse persimilē; regiquè Antiocho, Hieracis patri, vnum ex proceribus, regij & ipsum sanguinis, nomine Artemonā, vultu, incessu, toto habitu deniquè corporis geminum loquuntur historiæ, sic, vt permutata conditione, & hi in illis, & illi rursùm salutari in his facillimè possent. Res omninò ardua est ad distinguendum par species, sed tamen gratus error: hocquè iucundior spectanti-

bus audientibusuè, si naturæ quoquè eximiæ nitentis ad virtutem, fortunæquè adeò meritæ præclaris conatibus interuenientis æqualitas accesserit. Quòd si pateat adhùc longiùs, cùrratquè per similias inter se comparatas, tùm is demùm oritur Platonis amor, atquè hominum, qui vbiquè sunt, dignissima admiratio.

Tale siquidem additum tali facere ipsum magis tale, tanquàm effatum è tripode, sumunt philosophi pro concesso. Ac medio sanè in genere summi illi duces Coriolanus & Themistocles, licèt loco & tempore disiunctissimi, perhibentur (vt cum Plinio loquar) paralleli. Rationis exemplum verò vniuersæ haud scio àn aliud ex omni ætatum memoria suppetat tàm propinquum, vt Tu, *Patrone mi*, BERNARDINE SPADA, *Cardinalis amplissime*, cum LEONE MEDICEO, istius Decimo nominis, Pontifice Maximo, quà oris & corporis dignitate, quà insitæ indolis æmulatione morumquè laude perfectorum, quà vitæ curriculo propè totius, & magnarum rerum illustri specimine conflas.

Quæ causa profectò mihi fuit, vt Leoni nupèr parentandi gratia laudationem pro more nostræ Academiæ quotannis instituto scribens, quasi laudes concepissem tuas, de te semper cogitarem, tequè veluti propositum intuerer atquè exprimerem; eamquè tibi qualemcunquè ab exilitate ingenij mei profectam orationem indè vsquè dedicarem. Cùm enim oculos in personæ illam tuæ formam, atquè augustam speciem conuerto, proceritatem, aptitudinem, elegantiam, maiestatem; multoquè magis animum vbi penitùs tuum introspexi, raras dotes contemplans diuinæ cuiusdam virtutis in-

di-

dices, iudicium, ſapientiam, doctrinam, doctrinæ patrocinium, clementiam, vnoquè verbo, quo ego Leonem complecti totum ſoleo, magnanimitatem; tùm omninò temperare mihi nequeo, quin Plautinum illud ſeriò inclamem non ſine ſtupore maximo,

Ego hominem homini ſimiliorem nunquàm vidi
alterum.
Neque aqua aquæ, nequè lacte eſt lacti, crede
mihi, vſquàm ſimilius,
Quàm hic tui eſt, tuquè huius.

Te igitur offero tibi, EMINENTISSIME PRINCEPS, vt ſibi quemque proximum, ità ferè acceptiſſimum atquè chariſſimum. Hoc ſpeculum, cuicuimodi tandem eſt, certè repercuſſum aliquem eius otij, quo per te fruor, tanquàm donum immortale literarium, appendo ad columnam atrij tui; vtinam ſignum Phidiæ, ſimul aſpectum & probatum! Tu id tamen, pro ſingulari tua erga liberalia ſtudia voluntate, libens volenſquè accipies, animi mei, & virtutis teſtimonium tuæ. Æternum fortaſsè non erit, pono nihilominùs vt futurum. VALE.

Ex Muſæo meo in ædibus tuis, Romæ, a. d. VI. Kal. Martias. ∞. Iↄc. LIX.



 ARI-

ARISTOT. lib. 4. Ethic. c. 3.

Quoniam maximis *honoribus MAGNANIMUS dignus est, idem* Optimus *sit necesse est.*

XENOPH. Orat. de Agesilao.

Oratio in laudem hominis olim virtute praditi, & vitâ functi, non est lugubris, sed potiùs encomium. Nam primùm de ipso commemorantur ea, quæ de viuo prædicabantur. Deindè quid à lamentatione abest longiùs, quàm gloriosa vita, & mores præclari? Quid encomijs item conuenientius, quàm victoria pulcherrimæ, maximique momenti facinora?

* * *

ORA-



ORATIO.





REGVM humandorum, aut alio modo clarorum virorum, is ritus vigebat apud Scythas, vt impositum plaustro cadauer circumferretur per omnes vrbes; cuius particulam erat vnicuique licitum decerpere, siuè in arcâ reuerenter asseruandam vnguentis delibutam, siuè protinùs, quod multò putabatur religiosius, imum in ventrem deglutiendam. Volo equidem ad exemplum huius gentis quamuis barbarę (quid tùm indè? rudes enim homines & inculti, sicuti libri inelegantes & fatui, documenta sępè multa continent nostris vsibus pernecessaria, atquè imitatione dignissima) nō corpus inclyti Principis, quem laudamus, offerre vobis, AVDITORES, dilaniandū, quod foret impium; cui terram extincto leuem potiùs, quę est vestra humanitas, longamq; quietem precamini: sed spiritum, sed animum eius ingentem, sed illam diuinæ partem auræ, ferculo quodam imaginario, eloquentiæ quadrigis insidentem, perquè studia populorum vehementem traducere, vndè sibi quisque virtutis alicuius præcipuè adamatæ arripiat monumentum; minimè colendum ex-

trinsecus illud quidem & in speciem; verum animis penitus vestris, mentibusque commendandum. Quod mihi sanè facere cogitanti, suisque coloribus, vt dicitur, repræsentare instituenti, subit opportunè; atque obuersatur ante oculos certæ Monetæ impressa facies, quam Seueri Cæsaris tempore scribit Trebellius repertam fuisse, Heröisquè nomine in ambitu percussi nuncupatam. Erat autem nummi figura intra orbem mirabilis. Extabat inprimis caput elephantis; adscripta vox interpres, magnanimitas. Tùm delphini pectus; index, humanitas. Deindè manus castoris; gratificatio, sententia. Postremò pedes vrsi; subiecta notio, modestia. Vt ex alienis hisce partibus monstrosum profectò animal conflaretur.

Non aliâ formâ rectiùs neque Heröa, neque virtutes eiusdem exprimere ingeniosus artifex potuisset: cùm iam indè ab aureo seculo, quo istiusmodi hominum cœleste genus viuere desijt, occurrere heröi, sit portenti instar omnium opinione, cygnoquè nigro simillimum. Sed ille tamen ex ijs vnus, quibus comminiscendi quidlibet & audendi semper fuit æqua licentia, nec negatum, si furor incidit,

Delphinum syluis appingere, fluctibus aprum;

fictâ hac excogitataq; dissimilium rerum compactione, viri dotes excellentis egregiè proposuit; quarum ornatu, qui cæteris est præstiturus, vitam excolere & commendare debet, vt iucundissimam sui memoriam nominis posteritati propaget infinitæ. Non tàm Daricus Hystaspis, aut Philippèus Amyntæ loquitur filios, quàm Heros iste nummus Laurentij Medicei, Hetruscorum optimatis, LEONEM, Pontificem Romanorum. Ità singula illa primæ laudis insignia complexus est digna imperio, atquè ornamenta virtutis! Quanquam mihi nimiùm restricta videntur ea quidem, angustioraquè multò, quàm quæ Leonis pectus impleuerint. Semones designent symbola quatuor scilicèt, quos ob exiguitatem meritorum non omninò censuit cœlo dignos antiquitas; at verò Indigetes, ollos, inquam, maiorum gentium (nàm in rebus sacris priscæ loquendi formulæ insisto libens), quos benefacta in Superûm cœtum haud numero comprehensibilia vocârint, nulla satis Ægyptus emblematum

matum inuentrix, pro eo ac merentur, expresserit. Hos inter Semideorum apices singulariter eminet noster LEO, totoquè tantum vertice suprà est, quantum mortales omnes anteibat in terris dignitate. Quid enim? virtutum quaternis duntaxàt gradibus cœlum ascendisse dicemus eum, cui tot quotidiè in altissimum seù Capitolij, seù Vaticani solium procedenti subijciebantur maiestatis? Apagetè cum vulgari communiquè laude, cùm de Leone agitur: omnia rara, omnia eximia, omnia ampla & exaggerata debentur ipsi.

Vbi mens, vbi honor, vbi pietas, vbi religio, vbi fides, vbi pax, vbi salus, vbi concordia, iustitia, fortitudo, libertas, liberalitas, felicitas? vbi continentia rebus in secundis, vbi tolerantia in aduersis; in aggrediendo consilium, iudicium in agendo, prodigium in perficiendo? vbi amor patriæ, ciuium charitas subiectorum, bonis præmium constitutum, improbis supplicium, accessus facilis, comis audientia, sermo clemens, summæ demissio potestatis? artium comprehensio & scientiarum incredibilis, Musices in primis atquè Poëtices, quæ affectionum interiorum harmoniam facilè diuinam ostenderent: tùm verò mira vis eloquentiæ, ac reconditæ non solùm eruditionis possessio, sed etiàm sitis? Quid commemorem eius in colendis amplificandisquè hominibus, qui hæc profiterentur, liberale patrocinium, ac splendidissimam clientelam? Nunquàm sit finis, Auditores, si decorum lumina, quæ circumsteterunt tantum Principem atquè illustrârunt, velim singula persequi nominatim. Pyramides mediùs-fidiùs, colossi, metæ nobis, quotquot extitère, opus sunt. Horus Apollo characteres aut figuras rebus pares præclarè gestis nè ipse quidem adumbrandis in vnâ Memphi reperiet. Gentes hùc ac nationes concurrant oportet vniuersæ: & quicquid in parietibus vermiculatum, in pauimentis tessellatum, in lignis segmentatum, in vasis incrustatum, cælatum in clypeis, contextum in vexillis, exsculptum in annulis, videre licuit apud quamque vllo tempore mirabile & elegans, ad elogij mysterium conferant sempiterni. Hìc Persarum aquilæ aureæ, noctuæ Atheniensium, Thebanorum Sphinges effabuntur egregiè. Augusti papilio vnà cum flu-

uiatili cancro, quid sibi velit, intelligetur. Edet vocem; contra, domini institutum, rana Seriphia Mæcenatis. Columnæ demùm Herculeæ (vt hos terminos exornationi constituam) à Quinto Carolo vsurpatæ; non ampliùs claudi Oceanum, sed patere adhùc, vltraquè iri posse, testes erunt.

Cæterùm nè venditatio ista præconiorum videatur ex oratorio myrothecio potiùs, quàm ex gestarum veritate rerum esse profecta, aggrediar ex his, quæ perstriuxi, nonnulla deducere cumulatiùs, rebusquè ipsis allatis in medium orationi fidem adstruere. At quoniàm virtutum illustrem coronam, quâ Leonem non tàm ambiri dicebamus, quàm redimiri, minimè licet per angustias temporis numerando commónstrare, quòd & putidum esset, vt in re notâ, insistere in singulis, vobisquè recognoscere minutiùs afferret molestiam: vt breuitati pariter atquè patientiæ consulam vestræ, ad quatuor capita numismatis Heroi denotando præsignati, reliquas virtutes tanquàm membra quædam siuè partes, more Dialecticorum; qui vni generi subijciunt plures species, reuocabo. Quinimò agam adhùc etiam strictiùs; illa ipsa prima scilicèt, humanitatem, gratificationem, modestiam, magis principali adscribam origini, ac veluti riuulos à qualitate Leonis accersám propriâ, magnanimitate. Quod & ipse meo quidem iudicio innuere voluit non obscurè, dùm subitò Pontifex creatus LEONIS nomen, cùm Ioannes priùs vocaretur, assumpsit: vtpotè qui cùm propter insitam excelso regioquè animo clementiæ indolem, tùm assiduam rerùm appetentiam maximarum, tùm cogitationem gloriæ haud vulgarem acta per grandia comparandæ; non expresso quidem titulo, veruntamèn eruditâ allusione, MAGNANIMI cognomen affectaret. Hoc à generosissimo animalium placuit mutuari nimirùm, quod duo Pontifices, eius proximi decessores, in hominum clarissimis præstantissimisquè fecerant antè, quibus Alexandri atquè Iulij augustissimæ appellationes arrisissent.

Subest enim cuiusque rationi nominis latens quædam ac diuina vis in vtramque partem, vt quos pulchrum aut turpe insigniuit, eos ferè nescio quo pacto consimiles reddat sibi. Nùm

quià

quià huiusmodi vocibus, quæ sunt rerum notæ ac magistræ, puerorum aures vsquè personant; quæ autem hausimus à teneris annis altiùs hærent atquè infiguntur? Vt enim exempla sileam in eo genere propemodùm infinita, quibus ętates & libri omnes sunt referti, pauca mecum hîc aliquot licet degustetis. Quid Pyrrho ardentius, Aquilâ perspicacius, iuris & ęqui Iustiniano studiosius, Ambrosio dulcius, Laurentio inuictius? Agnete, Catharinâ, Sophroniâ, (stat & fęminarum instructa acies) quid castius, purius, temperantius? contraquè, fœdius quid Turpilio, procacius Boccatio, vno Bibulo Furio vel plagiarium magis vel temulentius, spurcius deniquè Verre, illo Sicilię infami Pętore, vt etiam pecudem omni luti labe eam ipsam superaret; quid Verre, inquam, putrius existimari aut sordidius vnquàm potuit? Hinc enimuerò pręclarè Plato, sicuti cętera omnia, in dialogo, opinor, de Sapientiâ, vult ac iubet, speciosum infantibus nomen poni. Atquè Athenienses nihilo sequiùs, quorum semper fuit prudens syncerumquè iudiciū, nomina iuuenū fortissimorū Harmodij & Aristogitonis, qui libertatis recuperandę gratiâ sub tyrannis Hippiam interficere adorsi erant, nè vnquàm seruis indere liceret, edicto publico decreuerunt: quoniàm nefas esse ducebant seruili contagio nomina pollui patriæ deuota libertati. Fallitur igitur longè (pace magistri dixerim) Demosthenes opinione, cùm ait, ex nominis significatione statui, de moribus quidquam certi minimè oportere. Siquidem anima vix cum temperamento consentit corporis frequentiùs. Itaquè Leo, tametsi propensioni vocem suæ sortitus æqualem sacro in fonte, respondentemquè non fuisset, tamen simulàc potestas primùm cum optione eligendi data est, nihil priùs sibi faciendum putauit, quàm vt regni augurio felicissimi commutaretur. Induit Leonem cum toto ingenio, vnâ excepta ferocitate; quam nihilominùs loco, sicubi scelus, aut aliquod grauius maleficium erat vindicandum, aduocabat ocyùs, & quàm acerrimè distringebat.

Verùm facio-nè ego imprudenter, qui Leonis decora Pontificis Maximi, gloriam, honores totius orbis secundum Deum altissimos desultorius orator solùm dico, Ioannis verò nè vestigium

gium

gium quidem, nullum præstans facinus, aut actionem eximiam, nulla promerita, à primo ortu ad tantam amplitudinem interiecta, quibus tanquàm gradibus ascendit ad summum imperium, nec dùm attigi? Poteram profectò, ac sanè debueram, illius maiorum præferre imagines, ad memoriam domestici splendoris & declarandam nobilitatem; Cosmi potissimùm, patriæ patris salutati; proaui, atquè Laurentij genitoris, viri cùm in suâ Rep. principis; tùm togato castrensiquè consilio admirandi: poteram affinitates cum potentissimis regibus loqui contractas: poteram Claricis Vrsinæ, antiquissimæ stirpis fœminæ, eiusdem matris, visum narrare nocturnum; veluti quomodò prǫgnans Leonem, ingentis magnitudinis & mirę lenitatis belluam, in templo Florentię omnium maximo somniârit se deponere absque gemitu: quò constet videlicèt hoc in partu cœlum ipsum suas egisse partes, vt qualis esset aliquandò vir futurus tali prodigio tantò antè prę monstraret. Tùm de infante in lucem edito, qui dies incidit in ante diem III. Id. Decembr. anno reparatę salutis supra mille quadringentos quinto & septuagesimo, à prętextâ & bullâ aureâ vsquè eò, quoàd virilem togam sumeret, Deus immortalis! quàm latus patet laudum campus, in quo excurrere liberè, seque iactare magnificè potuisset oratio! Quot res & quantas de summâ in puero spe, summâ ingenij indole, summaquè virtute prædicassem! quid de bonis moribus, dequè optimis disciplinis, quibus patris sui, doctissimi & grauissimi ciuis, curâ id ætatis ornatus fuerat & instructus, non dixissem! musicis numeris pręcipuè, & vocibus, & modis, at multò maximè Latinâ Grçcaquè literaturâ, sub prędeceptoribus Angelo Politiano & Bernardo Michelotio edoctus, eruditionis tunc famâ clarissimis. His initijs, ac fundamentis moles illicò honorum tàm immensa quotidiè magis congestorum excitata surrexit. Nam quid, obsecro, putatis accidisse? nouum, Auditores, non modò inusitatum, verùm prorsùs admirabile, & in omni memoriâ inauditum. Vt perampli duo Principes, iudicio & imperii gloriâ excellentes, regnorum interuallo disiunctissimi, certatim tamen ad puerulum vltra annos honestandum, alter altero munificentiùs, itâ pronis studiis conueni-

uenirent. Ludouicus quidem, Rex Galliæ huius nominis Vndecimus, eum vix decennem insigni Sacrorum Antistitis præfecturâ, opimoquè censu donauit. Innocentius verò Octauus, Pontif. Max. tribus pòst annis longè ampliori religionis loco ac munere hòn donàuit solùm, in Collegium eundem Purpuràtorum suorum coöptans, sed Legationis insupèr Hetruriæ totius prærogatiuâ, deincepsquè Patrimonii D. Petri, Perusiæ, atquè Bononiæ administratione cumulauit.

Primum vitæ actum, quod humanæ tyrocinium ætatis rectè quis vocauerit, euoluimus; iam ad illa, quæ perfecit adultior suapte sponte, proprioquè arbitrio, relictus sibi, (nàm Laurentius pater hactenùs vixerat, fidus comes, & perpetuò affixus custos) ad illa, inquam, homini propè dicam negata, æternis fastis & annalium monumentis transmittenda, vno verbo Pontificatu maturiùs, quàm per legem inueteratæ consuetudinis liceret, adipiscendo facta dignissima, procedamus. Etenim triplicem Tiaram, ô miraculum! triginta & octo annos natus iustis comitijs, & plerisque suffragiis conspirantibus, acclamatus Pontifex suscepit. Eo interim spacio satis explicari nequit, quot indicia fortis & excellentis animi vel vtriusque fortunæ telis eodem semper vultu perferendis, vel aggerandis & disseminandis beneficiis, ediderit. Ac Petro, germano fratre quidem, quà vi Caroli VIII. Francorum regis, in Italiam hostiliter ingressi, quà ciuili dissensione populorum, à Reip. gubernaculis summoto, & Florentiâ pulso, atquè cum omni Mediceâ familiâ relegato, vulneri locum alicui grauiori adeò non concessit, vt nè leuissimæ quidem stricturæ vestigium vllo tempore appareret. Ictum certè prudenti quadam declinatione, &, vt aiunt, corpore effugit. Is quippè, vt seruiret tempori, abscedere item tantisper, & per exteras gentes peregrinari constituit, quòd Romæ cum dignitate manere non poterat, cùm Alexander Pontifex Florentinis tùm fœdere iunctus esset. Rediit ipse haud ità multò pòst, Alexandro mortuo, licèt Medicei patriâ, & auitâ dominatione exacti totos decem & octo annos exulassent. Iulium II. reuersus habuit sibi, ac domui suæ commodiorem: cuius ope & gratiâ Legatus iterùm creatus, quam

pacem

pacem cum Ludouico XII. componere non valebat, ad rem priuatam contulit. Nec exitu id sanè infelici. Expugnato namquè Pontificijs copijs Prato, (vt intelligatur militari etiam gloriâ præstitisse) cùm Florentiam victor tenderet, priusquàm ab aduersarijs præsidia parari opportunà potuissent, à beneuolis & propinquis introductus, totam subitò familiam reuocauit. Ibi Soderino perpetuam Dictaturam abdicāte, Remp. ad arbitrium constituit, fratre Iuliano natu minore, quòd Petrus iamdudèm in Campaniâ ad Lyris ostium fluctibus obrutus interijsset, principe relicto. Nonnè ista vobis opera videatur admiranda, incredibilia, ac tantùm non diuina? Sexcenta licet eiusmodi proferre alia, quæ consultò prætermitto, velis equisquè properans ad ætatem auream eius felicissimi dominatus.

Hîc, Auditores, hîc eloquenti esse licet, non modò diserto, vel infantissimo bambalioni: hîc enimuerò metuendum non erit, nè non suppetat, imò superfluat argumentum; quantumquè dicendo prouehitur oratio versus epilogum, quasi portum subitura, alterum semper tantum in tam vasto rerum præclararum ac memorabilium Oceano enauigandum, plus plusq; porrò emetiendum non videatur superesse. Hâc in luce tandem, quēadmodùm Sol, ille mundi iucundissimus oculus, ad regionem sublatus meridianam, clariùs lucet, recreatquè vehementiùs; pari ratione Leo, generis humani iubar vnicum atquè delicium, Sedem Petri perindè atq; celsissimam gloriæ sphæram assecutus, heroicæ virtutis & liberalitatis radios suæ latè explicuit, longequè iaculatus est.

Sed quoniam, quàm laudare frigidè, tacere est satius; ego, cui certi quidam orandi termini fuère à Studij nostri moderatoribus circumscripti, nimiùm sanè breues pro tantâ copiâ encomiorum, quos tamen vereor valdè vt tenuerim, iam transgressus, ea facinora, quæ Leo patrauit Summus Pontifex, differam in aliud tempus à capite creationis arcessenda. Tùm per virtutes eius omnes, quas recensui carptim modò, in suis exaltationibus, vt Astrologi loquuntur, positas, adeoquè sese liberrimè exercentes, vagabor eadem licentiâ diffusiùs. Dicam de pacis publicæ studio primùm ardentissimo, cùm Europam omnem

bel-

bellicis turbinibus agitatam, remquè sacram Religionis dissidio fatiscentem ac penè dilapsam, excepisset. Dicam de singulari erga Deum & Cœlites pietate, quâ inductus, id agebat, vt Christianos Principes inter se cõciliatos aduersus Othomannum impelleret, communẽ hostem. Dicam de Synodo Lateranensi per Iulium cœptâ contra Pisanum conciliabulũ, ab eo continuatâ, faustequè perfectâ. Dicam de Romanæ ditionis pomœrio dilatato. Narrabo Pontificiæ vt perculerit inimicos authoritatis, infregerit machinatores necis suæ, tyrrannos vsquequaquè vel exegerit, vel seuerè punierit, iustos dominos demùm imposuerit. Referam, vnaquè celebrabo, duobus capitalissimis veræ hostibus religionis, tùm Selymo Turcarum Imperatori, qui victis interfectisquè Sultanis Syriæ & Ægypti, ea regna amplissima occupârat, maximo cum Christianorum omnium, quorum ceruicibus imminebat, terrore; tùm Sectæ non minus impuræ ac nefandæ conditori dicam, àn consarcinatori? Luthero, perditi oris homini, tenebris nescio è quibus popinarum ac lustrorum emerso, si Superis placet, nouo Lycurgo, diuinum cultum, sacra, & cæremonias vesano mentis impetu proterenti, fœdequè laceranti, quibùs armis ierit obuiàm: cœlestibus nempè, quæ & promouisse Deus ab euentu visus est. Supplicationes enim per Vrbem indixit solennes Leo, pompam ipse nudis pedibus à basilicâ Vaticanâ ad S. Mariæ supra Mineruam insigni conceptâ pietate prosecutus. Honorem non tacebo nouum planequè eximium cum causâ illius conferendi, Britanniæ meæ singulariter impertitum, cùm Henrico Regi cognomentum Assertoris Ecclesiæ, deindè etiam Fidei Defensoris nobilissimum, ad reliquos titulos adiecisset. Quod vtinàm ille, proh dolor pudorquè! quàm mereri, tàm nouisset conseruare. Certè quidem nec pœnam sibi, nec vulnus suis, nec miseriam patriæ tantam inflixisset. Tum exequar ordine præclaras victorias cùm propriâ, tùm causâ amicorũ initas & obtentas; quas inter, Parmam Placentiamquè recepit. Deindè cœlestis illius potestatis effectus aliquot præcipuos enumerabo, diplomata, sanctiones, indulgentias, concessiones, expiationes, iisquè luculentissimam Francisci Paulensis superponam coronæ vice dedicationem.

Postremo loco, non postremâ tamen æstimatione, mentis extollam dotes acerrimæ, præstantisquè notas corporis insigniores; quandoquidem pulchro Virtus è corpore veniens existat, vt ait ille, gratior multò, mirabilesquè amores accendat sui.

Dicam ista (repromitto) hisquè affinia complura alia, cùm tempus idoneũ nactus ero: vt ex amissione tanti Principis, totq; subtractis ornamentis, vos faciliùs, vos præcipuè (Patres amplissimi, & Doctores venerandi) qui adstatis, de graui iacturâ vestrâ, dequè miserâ orbitate huiusce Academiæ, non sine luctu, vt facitis, iudicare possitis. Habet hîc vnusquisque vestrûm, quod propriè doleat, priuatimquè conqueratur; facultatis summum columen atquè præsidium extinctum singulorum. Quanquàm quodnam mihi excidit indignum profectò ex ore verbum? extingui nunquàm poterit, qui viuit in memoriâ seculorum sempiternâ: quem suæ naturæ rara priuilegia, quem maxima beneficia dispersa in homines, quem publica opera per pagos & vrbes, tanquàm trophæa glorię constituta, proponunt vsquè posteris recentem. Viuit, viuetquè in animis vestris, crescet fama, quamdiù pretium aut honos habebitur Sapientię, cui templum Romę sedemquè pulcherrimam consecrauit, cùm flore deniquè iuuentutis, quę ad Scholas istas in dies singulos ex omni parte confluit, tot quasi ad tabernas bonarum Artium, eius immortali munere excitatas, nomen perpetuò adolescet. Facio finem, Auditores, ac rituali verbo dimitto omnes in præsentiâ, Ilicèt: vos valere, Heroa, saluereq; ęternùm, abituri iubete.

DIXI.



DE LAVDIBVS BERNARDINI CARDINALIS SPADAE.

ODE

IACOBI ALBANI GIBBESII.

M. DC. XLV.



RCV, & sagittis, & pharetra suum
Armare Vatem, more Cupidinis,
Phœbus renidet. Vos, Camœnæ,
Figite, quod iaculemur, album.
Rident colorem: purpureus mihi
Stat meta pannus. Non ego risero
Contrà, tuus si, SPADA, candor
Oebalium superauit ostrum?
Ergò decoro pectora vulneri
Aduersa præbe, solus & integram
Absume messem spiculorum,
Totquè tuos numera triumphos.
Cui mitto primam laudis arundinem,
Marti, an Mineruæ? Cedere nescius
Vterque certatim laborat
Ambiguam retinere dextram.

Sed-

Scriberis Heros fortis, & arduus
Docto Loyaco: Gallia suggerit,
Tellusquè Saturni, stupenda
Indomiti monumenta cordis.
Hæc ille chartis acta pedestribus
Transfundet æuo rectiùs. Aurea
Scis vt Columba secla nupèr
Egregius celebrauit hospes.
Nos mentis arcem, templaquè Palladis,
Non Martis enses, pectine Teïo
Dicemus: imbelli Tyranno
Sic Lyciæ, placitumquè Musis.
Quæ terra, vel quis Tethyos ambitus,
O Vaticanæ sidus adoreæ,
Quæuè aula Solis, nomen ingens
(Sole vagam comitante famam)
SPADAE remisit discere? seù fluis
Torrente Pithùs liber, Apollinis
Seù fræna mordes, obsequentem
Attonita rapis aure mundum.
His tu rigabas Lilia fontibus
Gallorum, vt alto vertice surgerent,
Legatus: exemploquè pronæ
Arma tuo posuère gentes.
Sic æqua docta iura Bononiæ,
Sanctaquè Romæ, Cecropij dabas
Ritu Solonis, cùm ter-amplus
Imperij, comitemquè curæ
Vrbanus altum tolleret; omnium,
Quicunque visu gesta, vel auribus

Hau-